

Tantárgy elnevezése: Jogelmélet

Tantárgy Neptun-kódja: KAT1M19

Oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:
Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék

Oktatásért felelős oktatási szervezeti egység adminisztrátorának neve, email elérhetősége: Török Erika Torok.Erika@uni-nke.hu, 06-1-432-9000/20103

Tantárgyfelelős oktató neve, beosztása: Dr. habil Szmodis Jenő egyetemi docens

Tantárgyfelelős oktató email elérhetősége: Szmodis.Jeno@uni-nke.hu

A kurzus további oktatóinak neve, emailes elérhetőségeik:

A tantárgy óraszám, a foglalkozás típusa:
Levelező: 10 óra/félév

A foglalkozások kezdési időpontjai, helyszíne:
Levelező:

2020. 03. 07. 14:00 – 18:45 Oktatási Központ 402. terem

2020. 05. 15. 13:00 – 17:45 Oktatási Központ 104. terem

A foglalkozásokon való részvétel követelményei, hiányzások maximális száma:
Az előadásokon való részvétel a TvSz előírásai szerint.

A tantárgy szakmai tartalma

A tantárgy célja, hogy betekintést nyújtson a jogi gondolkodást meghatározó elméleti irányzatok körébe. A jogról való gondolkodás antik és középkori előzményeinek áttekintése után fokozott figyelmet fordítunk a XX. századi irányzatok bemutatására, ideértve a jogi pozitivismus és a természetjog modern alakváltozatait és a múlt század második felének elméleti diskurzusát meghatározó angol-amerikai szerzők munkáit (pl. Herbert Hart, Ronald Dworkin, Lon Fuller munkássága). Ezt követően a szociológiai jogelméletek illetve a 'kortárs' irányzatok tárgyalására kerül sor (kritikai jogelmélet, feminista jogelmélet, jog és irodalom, jog közgazdaságtani elemzése).

Kompetenciák leírása

A legfontosabb jogelméleti irányzatokra vonatkozó ismeretek elsajátítása; a jogi gondolkodás főbb fejlődési csomópontjainak ismerete; a megismert elméletek gyakorlati relevanciájának megértése; analitikus, rendszerező és kritikai gondolkodás fejlesztése; a hallgatók argumentációs, probléma-felismerési és problémamegoldó képességeinek növelése; jártasság a nehéz esetek komplex (jogi, erkölcsi, szociológiai stb.) szempontú megközelítésében.

Tantárgyi tematika

1. Jogelmélet, jogfilozófia, jogbölcselet. A jogelméleti irányzatok csoportosítása.
2. Az antik jogi gondolkodás (preszókratikusok, Szókratész, Platón, Arisztotelész, római jog- és állambölcselet)
3. A középkori jogi gondolkodás (a keresztény természetjog, Szent Ágoston és Aquinói Szent Tamás, a reformáció és a felvilágosodás hatása, a pozitivista tudományfelfogás kialakulása)

4. A klasszikus jogi pozitívizmus (utilitarizmus, Jeremy Bentham, John Austin, törvényt pozitivisták, Hans Kelsen tiszta jogtana)
5. A mérsékelt jogi pozitívizmus I. (H.L.A. Hart elmélete)
6. A mérsékelt jogi pozitívizmus II. (H.L.A. Hart elmélete)
7. A jog mint integritás (Ronald Dworkin)
8. Modern természetjog (Gustav Radbruch, Lon Fuller és John Finnis)
9. Szociológiai jogelméletek (Max Weber, szabadjogi iskola, skandináv jogi realizmus)
10. Az amerikai jogi realizmus (Oliver Wendell Holmes, Jerome Frank)
11. Kritikai és feminista jogelméletek
12. Jog és irodalom. A jog közgazdaságtani elemzése
13. A magyar jogbölcseleti hagyomány I.
14. A magyar jogbölcseleti hagyomány II.
15. Összefoglalás, konzultáció

A kötelező és ajánlott irodalom jegyzéke, azok hozzáférhetőségének pontos megjelölésével (melyik weboldal?, melyik jegyzetbolt?)

Kötelező irodalom:

1. Az előadások anyaga
2. Szabó Miklós (szerk.): Fejezetek a jogbölcseleti gondolkodás történetéből (Miskolc: Bíbor Kiadó, 2004) pp. 9-92, 129-157, 211-221, 231-273.
3. Szigeti Péter – Takács Péter: A jogállamiság jogelmélete (Budapest: Napvilág Kiadó, 1998, 2004) pp. 88-119.

Ajánlott irodalom:

1. Bódig Mátyás, Győrfi Tamás, Szabó Miklós (szerk.): A Hart utáni jogelmélet alapproblémái (Miskolc: Bíbor Kiadó, 2004)
2. Catherine MacKinnon: Feminizmus, marxizmus, módszer és az állam: Úton a feminista jogelmélet felé, in Szabadválvi József (szerk.) Mai angol-amerikai jogelméleti törekvések (Bíbor Kiadó, Miskolc, 1996).
3. Duncan Kennedy: Legal Education and the Reproduction of Hierarchy (AFAR, 1983). Elérhető: <http://duncankennedy.net/bibliography/alpha.html>
4. Duncan Kennedy: Tartalom és forma a magánjogi ítélkezésben, in Szabadválvi József (szerk.), Mai angol-amerikai jogelméleti törekvések (Miskolc: Bíbor Kiadó, 1996) 75-101.